

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/188/2014
Identifikačné číslo spisu:	6712218027
Dátum vydania rozhodnutia:	03.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6712218027.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej E. V., bývajúcej v A., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom v Lučenci, J. Kráľa č. 5/A, o zaplatenie 127,06 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 9 C/8/2013, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. decembra 2013 sp.zn.14 Co/999/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, IČO: 42176778 je povinné nahradiť žalobcovi trovy dovolacieho konania za právne zastúpenie 29,56 € na účet advokátskej kancelárie TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 36 613 843, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia

Odôvodnenie

Okresný súd Zvolen platobným rozkazom z 19. decembra 2012 č.k. 23 Ro/209/2012-31 uložil žalovanej, aby do 15 dní od jeho doručenia zaplatila žalobcovi 127,06 € s úrokom z omeškania 9,5 % ročne zo sumy 30,80€ od 2. marca 2007 do zaplatenia úrok z omeškania 9,5 % ročne zo sumy 96,26 € od 2. marca 2007 do zaplatenia spolu s náhradou trov konania 16,50 € a 58,15 € na účet právneho zástupcu navrhovateľa, alebo aby v tej istej lehote podala proti platobnému rozkazu odpor.

Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5 (ďalej len „HOOS“) podaním, ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené 30. novembra 2012, oznámilo, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej.

HOOS podaním z 28. januára 2013 podalo odpor proti vyššie označenému platobnému rozkazu.

Okresný súd Zvolen uznesením z 2. apríla 2013 č.k. 9 C/8/2013-60 odpor HOOS odmietol, ako neoprávnenou osobou. V odôvodnení uznesenia uviedol, že Občiansky súdny poriadok neumožňuje vedľajšiemu účastníkovi, aby podal odpor proti platobnému rozkazu - túto možnosť len odporca (§174

ods. 1 až 3 O.s.p.). Preto odpor HOOS odmietol ako podaný neoprávnenou osobou (§174 ods. 3 O.s.p. písm. c/).

Proti uvedenému uzneseniu podalo HOOS odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením Zo 17. decembra 2013 sp.zn. 14 Co/999/2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení podal charakteristiku právneho postavenia vedľajšieho účastníka, v rámci ktorej medziiným uviedol, že len žalovaný (odporca) je v zmysle § 174 ods. 2 O.s.p. oprávnený na podanie odporu proti platobnému rozkazu (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 357/2012). Okrem toho Najvyšší súd Slovenskej republiky zaujal záver, že oznámením tretieho subjektu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu v štádiu skráteného konania, nenastávajú účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu. Vylučuje to zmysel a účel inštitútu vedľajšieho účastníctva v spojení so zmyslom a účelom k inštitútu skráteného konania. Neprichádza preto do úvahy podanie odporu proti platobnému rozkazu týmto subjektom. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podalo HOOS dovolanie a namietlo, že mu v danom prípade bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Vyslovilo názor, že bolo oprávnené podať odpor proti platobnému rozkazu, pretože do konania vstúpilo pred vydaním platobného rozkazu a tak má rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Podľa názoru HOOS môže vedľajší účastník, ktorým je združenie na ochranu spotrebiteľa, podať akýkoľvek opravný prostriedok vždy (i odpor proti platobnému rozkazu), keď sleduje naplnenie práv politiky EÚ pri ochrane spotrebiteľov. Poukázal na to, že súd prehliadol skutočnosť neprijateľnosti zmluvných podmienok a použitie nekalej obchodnej praktiky v prejednávanej veci. Odmietnutím odporu HOOS a potvrdením odmietajúceho uznesenia odvolacím súdom došlo teda k procesnej vade, ktorá v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. zakladá prípustnosť dovolania. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa plne stotožňuje so závermi súdov nižších stupňov, na ktorých spočívajú ich rozhodnutia vydané v tejto veci. Súdny správne vychádzali z toho, že právo podať odpor proti platobnému rozkazu má iba odporca; vedľajší účastník vystupujúci v konaní na strane odporcu toto právo nemá. Z týchto dôvodov žalobca žiadal, aby dovolanie bolo zamietnuté a aby mu bola priznaná náhrada trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podalo HOOS, zastúpené advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) najskôr skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie HOOS smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V danom prípade je dovoláním napadnuté uznesenie, ktoré nemá znaky uznesení uvedených v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania HOOS preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Dovolací súd ďalej skúmal (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.), či dovolanie HOOS nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania HOOS preto z týchto ustanovení nevyplýva.

HOOS v dovolaní namieta, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). O odňatie možnosti pred súdom konať ide v prípade takeého procesne nesprávneho postupu súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných oprávnení priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Judikatúra už dospela k záveru, že o prípad odňatia možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, keď odvolací súd odmietne odvolanie, i keď neboli dané procesné predpoklady pre tento postup (viď primerane R 23/1994). Obdobne možno za postup odnímajúci možnosť pred súdom konať označiť tiež odmietnutie odporu proti platobnému rozkazu v procesnej situácii, v ktorej pre taký procesný postup neboli dané zákonné predpoklady.

Odňatie možnosti pred súdom konať má podľa názoru HOOS spočívať v tom, že súd prvého stupňa odmietol jeho odpor proti platobnému rozkazu.

Dovolací súd pripomína, že ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 174 ods. 2 O.s.p. ak čo len jeden z odporcov podá včas odpor s odôvodnením vo veci samej, zrušuje sa tým platobný rozkaz v plnom rozsahu a súd nariadi pojednávanie.

Najvyšší súd v uznesení z 28. októbra 2013 sp.zn. 1 Cdo 210/2012 vyslovil právny názor, podľa ktorého odpor proti platobnému rozkazu je riadny opravný prostriedok sui generis proti meritórnemu výroku platobného rozkazu. Na jeho podanie je z povahy vecí subjektívne legitimovaný len odporca (žalovaný). Ustanovenie § 174 ods. 2 O.s.p. nemožno extenzívne vykladať v tom zmysle, že ak odporca (žalovaný) nepodá odpor v zákonom stanovenej lehote, môže ho podať vedľajší účastník. Ani prípadný včasný súhlas odporcu (žalovaného) na podanie odporu vedľajším účastníkom, nemôže preklenúť dikciu ustanovenia § 172 O.s.p., v zmysle ktorej je na podanie odporu subjektívne legitimovaný len odporca (žalovaný), teda nie vedľajší účastník. Právny názor, podľa ktorého v tzv. skrátenom konaní nenastávajú účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tretieho subjektu na strane žalovaného a že vedľajší účastník v takom prípade nie je oprávneným subjektom na podanie odporu proti platobnému rozkazu vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutiach z 10. októbra 2012 sp.zn. 6 Cdo 207/2011, z 21. októbra 2013 sp.zn. 7 Cdo 135/2013, z 30. októbra 2013 sp.zn. 6 Cdo 357/2012, z 31. marca 2014 sp.zn. 2 Cdo 122/2013, z 27. októbra 2013 sp.zn. 1 Cdo 210/2012, z 28. januára 2014 sp.zn. 4 Cdo 209/2013, z 21. júna 2014, z 21. júla 2014 sp.zn. 3 Cdo 389/2012, zo 14. januára 2015 sp.zn. 3 Cdo 440/2014, z 21. júla 2014 sp.zn. 3 Cdo 389/2012, zo 14. januára 2015 sp.zn. 3 Cdo 440/2014 3 Cdo 389/2012, z 27. októbra 2014 sp.zn. 7 Cdo 462/2014, z 8. decembra 2014 sp.zn. 5 MCdo 4/2014, z 21. augusta 2014 sp.zn. 6 M Cdo 3/2014, z 22. októbra 2014 sp.zn. 6 MCdo 11/2014, z 26. januára 2015 5 M Cdo 6/2014, z 10. marca 2015 sp.zn. 8 M Cdo 6/2014 a iné.

Na právnych záveroch uvedených v označených rozhodnutiach, zotrúva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci a uzatvára, že HOOS nebolo v danom prípade oprávnené podať odpor proti platobnému rozkazu, preto odmietnutím odporu (resp. potvrdením uznesenia odmietajúceho odpor) nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Na doplnenie a zároveň tiež k námietke dovolateľa, že vedľajší účastník, ktorým je združenie na ochranu spotrebiteľa, môže podať akýkoľvek opravný prostriedok vždy, keď sleduje „naplnenie vysokých cieľov politiky EÚ pri ochrane spotrebiteľov a súd ex offio kontrolu neprijateľnosti zmluvných podmienok vôbec neuskutočnil“, dovolací súd uvádza, že Súdny dvor Európskej únie v rozsudku z 27. februára 2014 sp.zn. C 470/12 dospel k názoru, že vnútroštátna úprava neumožňujúca HOOS vstup do (exekučného) konania, nie je v rozpore s právom Európskej únie. I keď v uvedenom prípade išlo o vstup HOOS do exekučného konania, sú viaceré závery vyjadrené v tomto rozsudku použiteľné aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd preto poukazuje na to, že v bodoch 45. a 46 uvedeného rozsudku Súdny dvor konštatoval nasledovné: „Ani smernica 93/13, ani po nej nasledujúce smernice, ktoré dopĺňajú právnu úpravu ochrany spotrebiteľov, neobsahujú ustanovenia o úlohe, ktorá môže alebo musí

byť priznaná združeniam na ochranu spotrebiteľov v rámci individuálnych sporov týkajúcich sa spotrebiteľa. Smernica 93/13 teda neupravuje otázku, či také združenia majú mať právo stať sa vedľajšími účastníkmi konania na podporu spotrebiteľov v rámci takých individuálnych sporov. Z toho vyplýva, že v prípade neexistencie právnej úpravy Únie, pokiaľ ide o možnosť združení na ochranu spotrebiteľov stať sa vedľajšími účastníkmi konania v individuálnych sporoch týkajúcich sa spotrebiteľov, vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu prináleží, aby na základe zásady procesnej autonómie také pravidlá zaviedol, avšak pod podmienkou, že nesmú byť menej priaznivé než pravidlá, ktoré upravujú obdobné situácie podliehajúce vnútroštátnemu právu (zásada ekvivalencie), a že nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právo Únie (zásada efektivity)“. V bodoch 53. až 56. predmetný rozsudok ďalej uviedol, že hoci smernica „vyžaduje v sporoch, ktoré sa týkajú predajcu alebo dodávateľa a spotrebiteľa, aktívny postup vnútroštátneho súdu rozhodujúceho v týchto sporoch, ktorý je nezávislý od zmluvných strán, v každom prípade nemožno tvrdiť, že odmietnutie pripustiť vstup združenia do konania ako vedľajšieho účastníka na podporu spotrebiteľa predstavuje porušenie práva tohto spotrebiteľa na účinný prostriedok nápravy pred súdom tak, ako to zakotvuje uvedený článok (pozn.: čl. 47 Charty základných práv Európskej únie). Okrem toho vedľajšie účastníctvo združenia na ochranu spotrebiteľov nemožno stavať na rovnakú úroveň ako právnú pomoc poskytovanú v určitých prípadoch podľa tohto článku osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky. Pokiaľ ide o možnosť združenia na ochranu spotrebiteľov dovoľávať sa v tomto kontexte uvedeného článku, je potrebné konštatovať, že odmietnutie pripustiť toto vedľajšie účastníctvo v konaní týkajúcom sa spotrebiteľa neovplyvňuje právo uvedeného združenia na účinný prostriedok nápravy na obranu práv, ktoré sú mu priznané ako združeniu tohto typu, spočívajúcich najmä v jeho práve na kolektívnu žalobu, ktoré má podľa článku 7 ods. 2 smernice 93/13. Navyše treba dodať, že podľa predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy môže združenie priamo zastupovať takého spotrebiteľa vo všetkých konaniach vrátane exekúcie na základe plnomocenstva udeleného spotrebiteľom“.

HOOS v spojení s argumentáciou, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. naznačuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Dovolací súd tento názor nezastáva, z rozhodnutí je zrejmé, aké dôvody viedli súdy k odmietnutiu odporu proti platobnému, akou právnou úpravou sa pritom riadili a ako ju interpretovali v podmienkach tohto prípadu. Z uvedených hľadísk rozhodnutia zodpovedajú zákonným kritériám (§ 157 ods. 2 O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p.).

K námietke HOOS, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, je potrebné uviesť, že o nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže HOOS uvedený dovolací dôvod uplatnilo v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnuté uznesenie posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

Z dôvodov vyššie uvedených najvyšší súd dovolanie HOOS, prípustnosť ktorého nevyplýva z § 239 O.s.p. ani § 237 O.s.p., odmietol ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní (procesne) úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti HOOS, ktoré úspech nemalo (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k dovolaniu z 15. mája 2014 vo výške 29,56 € [tarifná odmena 16,60 € (§ 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) + režijný paušál 8,04 € (§ 16 ods. 3 tejto vyhlášky) + 4,92 € (20 % DPH v zmysle § 18 ods. 3 tejto vyhlášky)].

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.